

Monika Jaworska-Witkowska

MIĘDZY KULTURĄ I EDUKACJĄ SŁOWO OD REDAKCJI

Środowisko, jakie stopniowo skupiamy wokół naszego czasopisma reprezentuje różne uczelnie i profile akademickie, zawsze jednak poszukujące możliwości badania trudnych styków jak i potencjalnie pożytecznych powiązań, pomimo braku czasem wzorców albo wobec konieczności proponowania rozwiązań programowo nowych czy zgoła nowatorskich.

Udało się nam do prezentowanego numeru pozyskać prace układające się w profile tematyczne wyrażające się nazwami części zaznaczonych w spisie treści, a mianowicie oddane przez sekwencję: (I) O POTRZEBIE PRAKTYKI I POLITYKI POSTPENITENCJARNEJ; (II) W STRONĘ GŁĘBOKIEJ EKOLOGII KULTURY; (III) O INSTYTUCJACH KULTURY I EDUKACJI; (IV) SZTUKA I MYŚLENIE PEDAGOGICZNE; (VI) CIAŁO JAKO WYMIAR PODMIOTOWY CZŁOWIEKA. Zwieńczenie przynosi recenzja ukazująca trop antropologii judaistycznej. Cieszymy się z pozyskania nowych autorów reprezentujących różne pokolenia akademickie, rozmaite zainteresowania i doprowadzenia do takiego zarysowania zrębów ważnej problematyki, w której będziemy dalej drążyć pojedyncze motywy badawcze i aplikacyjne.

Tymczasem chciałabym poczynić jeszcze kilka dodatkowych uściśleń w zakresie prezentacji numeru czasopisma. Ma on strukturę merytoryczną nie tylko nieprzypadkową, ale zgoła istotnie okolicznościową. Otwieramy go blokiem odniesień postpenitencjarnych mających w naszym środowisku zarówno wagę merytoryczną jak i historię inicjatyw programowych i dokonań. Ma dla nas istotne znaczenie, że trzy lata temu zainaugurowaliśmy w KPSW działalność Międzypokoleniowego Uniwersytetu „Omega”, a w jego ramach funkcjonowanie Wydziału Opieki Postpenitencjarnej, jak świadczy o tym przywołany plakat programowy. Pierwsze, inauguracyjne spotkanie Wydziału odbyło się w czerwcu 2013 roku na temat: „Wybrane metody aktywizacji środowiskowej w adaptacji osób po zwolnieniu z więzienia”. Brali w nim udział wszyscy

(łącznie z prawnikami, kuratorami i psychologami-terapeutami), którzy potem włączyli się we współpracę z Wydziałem Pedagogicznym, dziś Wydziałem Nauk Społecznych i Filologicznych KPSW, w zakresie promocji problematyki postpenitencjarnej i bardzo z nią związanej animacji penitencjarnych, przygotowujących do właściwego i konstruktywnego podejścia i *przejsia* do wolności odzyskiwanej po odbyciu kary, lub związanej z walką o uwolnienie się od uzależnień.

Uniwersytet Międzypokoleniowy OMEGA
Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy
zaprasza na zjazd
Wydziału Opieki Postpenitencjarnej

**WYBRANE METODY AKTYWIZACJI ŚRODOWISKOWEJ
W ADAPTACJI OSÓB PO ZWOLNIENIU Z WIĘZIENIA**

Program zjazdu:

- 15.15 Powitanie gości - prof. nadzw. KPSW, dr hab. Monika Jaworska-Witkowska,
Dziekan Wydziału Pedagogicznego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy,
mgr inż. Ewa Głowacka, Rektor Uniwersytetu Międzypokoleniowego OMEGA
- 15.30 „Dobry lot” - świadectwo z prezentacją multimedialną - Kazimierz Pawłowski
- 15.50 „Działalność Bractwa Więziennego w Polsce wczoraj i dziś” - ks. dr Jan Sikorski
- założyciel Stowarzyszenia „Bractwo Więzienne”
- 16.10 „Profil psychiczny osoby opuszczającej ZK” - mgr Przemysław Gorzelek
- 16.30 Przerwa - wystawa obrazów Kazimierza Pawłowskiego
- 16.50 „Formy aktywizacji społecznej i środowiskowej na przykładzie Stowarzyszenia Profilaktyki
i Resocjalizacji Mateusz w Toruniu” - Waldemar Dąbrowski - prezes i terapeuta
- 17.10 „Instytucjonalna i społeczna opieka postpenitencjarna” - Janina Woźniak - kurator zawodowy
- 17.30 „Dwa światy” - świadectwo byłego więźnia Tomasza
- 17.50 Podsumowanie, dyskusja
- 18.30 Koncert Jacka Beszczyńskiego

7 CZERWCA 2013r.
KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY
UL. TORUŃSKA 55-57 BYDGOSZCZ
BUDYNEK C, Aula 212

Pierwsze spotkanie, o którym mowa wyżej, odbyło się w ramach Zjazdu programowego Wydziału Opieki Postpenitencjarnej i Zjazdu Wydziału Animacji Penitencjarnych Uniwersytetu Międzypokoleniowego „Omega” przy KPSW w Bydgoszczy. Sam „uniwersytet” ma formułę społecznej inicjatywy w regionie, o charakterze przybliżającym go do akademickiego trybu wypełniania funkcji kulturowej w środowisku osób formalnie

nie studiujących. Zrzesza ludzi zainteresowanych społeczną aktywnością na rzecz różnych środowisk (liczy 16 wydziałów). Wydział Opieki Postpenitencjarnej (pozostający pod opieką Anny Stranz, Przemysława Gorzelaka i „Bractwa Więziennego”) i Wydział Animacji Penitencjarnych (którego funkcję symbolicznych dziekanów pełnili i pełnią ówczesny Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Bydgoszczy płk Dariusz Szatkowski i mjr Paweł Makowski z Zakładu Karnego w Fordonie) od tej pory aktywnie uczestniczyły we współorganizacji wszystkich wydarzeń Uczelnianych wokół penitencjarystyki, przykuwającej coraz większe zainteresowanie studentów i grona przyjaciół Uczelni.

A inicjatyw w tym obszarze było już kilka. Wspólnie zorganizowaliśmy już cztery Ogólnopolskie Konferencje Naukowe z cyklu „Debaty Penitencjarne”, współorganizowane z kierownictwem Zakładu Karnego w Fordonie, w tym: (1) 16.11.2013 – „Efektywność inicjatyw readaptacyjnych. Projekt zmian dla pedagogiki”; (2) 15.03.2014 – „Pozycja skazanego na rynku pracy”; (3) 16.05.2015 – „Resocjalizacja – readaptacja – rewitalizacja. Samorealizacyjne wyzwania człowieka w kryzysie egzystencjalnym”; (4) 4.06.2016 – „Polityka, wrażliwość, wyobraźnia i humanizm w teorii i praktyce penitencjarnej”.

Możemy śmiało powiedzieć, że znaczący dla nas PRZEŁOM nastąpił przy okazji drugiej z tych konferencji, gdy doszło do spotkania odsłaniającego szerzej funkcjonowanie Ośrodka Readaptacji i Resocjalizacji „Mateusz” z Torunia i jego charyzmatycznego lidera Waldemara Dąbrowskiego z gronem osób, które nadały nową dynamikę przeobrażeniom wokół statusu tej inicjatywy. Wyrazem tego przełomu okazały się następstwa programowe w naszym środowisku oraz zaangażowanie wokół polityki postpenitencjarnej państwa, czego wyraz przynosi Memoriał oraz do niego Aneks autorstwa profesora Lecha Witkowskiego. Blok jego wypowiedzi dokumentuje wagę tej problematyki oraz jakoś naszego udziału w trosce o wsparcie dążeń do nadania jej nowego charakteru. Chcieliśmy zarazem podkreśleniem wagi tego działania podsumować 40-lecie naukowe Profesora oraz jego Jubileusz 65-lecia, w zgodzie z naszą programową intencją, wyrażoną na otwarcie numeru 7–8 naszego czasopisma sprzęgania teorii i praktyki pedagogicznej z impulsami płynącymi z postawy badawczej, kulturowej i obywatelskiej tej osobowości

akademickiej. Mowa bowiem o jednej z najważniejszych w humanistycznej polskiej postaci otwartych na troski o edukację oraz na integralność sprzężeń między jej praktyką i teorią a transdyscyplinarnymi inspiracjami dla pedagogiki. Niektóre teksty, jak Marka Rembierza wskazują na zasadnicze nowe tropy, jakie dają się tu ukazywać w trosce o „głębką ekologię” w jej kulturowym rozumieniu.

Nie mogliśmy nie podkreślić równocześnie faktu, że szczególnie sobie cenimy fakt, że pisze u nas, prezentując wysiłki rozwijania strategii edukacyjnej dużego miasta, o doświadczeniach w tym zakresie zarówno V-ce Prezydent Bydgoszczy Pani Iwona Waszkiewicz, jak i mamy wgląd w problematykę animacji kulturowej z perspektywy organizatora życia kulturalnego studentów z akademickiego środowiska Szczecina, także piszącego doktorat Pana Jerzego Grzegorka. Podobnie znaczą dla nas teksty osadzone w obszarze troski o oddziaływania na myślenie pedagogiczne poprzez sztukę i jej konkretne przejawy jak alegoria (Małgorzata Muszyńska), czy w pogłębianym namyśle nad wagą podmiotowego odnoszenia się do ciała ludzkiego (z tekstami między innymi Przemysława Gorzelaka, Marty Małeckiej, Moniki Staszewicz czy Sławomira Pasikowskiego). Miło nam także, że na naszych łamach goszczą dwie uczone z Ukrainy, Panie Galina Tarasenko oraz Oksana Derkach, których teksty doskonale wkomponowały się w strukturę tematyczną numeru. Publikacje obcojęzyczne polskich autorów (Marta Hartenberger po rosyjsku, Sławomir Pasikowski po angielsku) stanowią kolejne przejawy naszego otwierania się na odbiorcę zagranicznego w trosce o uczestnictwo naszego czasopisma w międzynarodowym obiegu myśli. Wreszcie jakością odniesień recenzyjnych do ważnych publikacji (Julita Orzelska) chcielibyśmy sprzyjać tej pozytywnej a zbyt mało obecnej i docenianej formie pisarstwa akademickiego.

Ośmielamy się mieć nadzieję, że i ten numer czasopisma jak poprzedni zostanie dobrze przyjęty i oceniony w środowisku, czego wyrazem było niedawne przyznanie nam 5 punktów za publikowanie na naszych łamach, a jesteśmy przekonani, że wkrótce będzie ich więcej. Tym śmieiej oddając ten numer zapraszamy kolejnych autorów do współpracy.

Redaktor Naczelna

Prof. nadzw. KPSW, dr hab. Monika Jaworska-Witkowska